

З А М А Д А Н

ГАЗЕТ 1924 ЖЫЛДАН
БЕРИ ЧЫГАДЫ

КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ
ПАРЛАМЕНТИНИ ЭМ ПРАВИТЕЛЬСТВОСУНУ ГАЗЕТИ

ВРЕМЯ

ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА
КАБАРДИНО-БАЛКАРСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

БАГЪАСЫ
3 СОМДУ

Кенеш

Республикада гитче бизнесе себеплик этиуну системасы эм игиге саналганды

Билдиргенбизча, геурге кюн КъМР-ни Президентини Правительствооуну членлери бла тобешуюнде республика экономиканы айынтую эм сатыу-алуу министри Мусукланы Алий ол башчылык этген ведомствону арт эки жылны ичинде ишени юсюнден отчет этгенди. Баш борчланы тамамлауда къаллай жетишмиле болдурганганы юсюнден къысха билдиргенди.

Къырал социальный-экономика политиканы алжаусуз бардыр муратда Къабарты-Малкъар Республиканы айынтую узак болжаллы стратегияны жарашдырылганды. Анда белгиленген ишле тамамланса, 2030 жылга битую регион продукт, 2005 жыл бла тенгештиргенде, 9,7 керге кейбейтиликке эмда 357 миллиард сомга жетерикди. Ишисизлени саны 23 проценттен 3,3 процентке дерги азаылганды, иш хакы 7 керге ёсөрдикди (2005 жылда 4 миңден 28,5 миң сомга дерги).

Экономиканы айынтую эм сатыу-алуу министрствонун федеральный целевой программаланы жарашдырыуа да тири къатышды. Сёз кюн, 2008 жылны башында «Юр Россия» (2008-2012 жж.) деген федеральный программа къабил этилгенди. Анга керге жууукъ беш жылда Къабарты-Малкъарга федеральный бюджеттен 8,7 миллиард сом бериге бел-

гиленди. Аны жети процент республиканы курорт-рекреация комплексини айынтуюга, асламысы Элбрусну тириесине къоратылганды.

Инвестицияла бла байламлы иш да андан ары бардырылганды. Инвестицияла келирча онгла къуралганды, ол санда налог льготала тахташдырылганды, инвестиция налог кредити берилгенди, залог фонддан залог бөлөнгенди. Инвесторлагыла болушлукъга «Къабарты-Малкъар Республикада инвестицияла бла айынтую агентствосу» къуралганды. Арт заманлада республика, Россейде, тыш къыралада да уллу кёрмюнке, ирмаркалагыла къатышы, атын айтдырганды.

Азыры 2-чи беттеди.

Суратланы Р. МАМИЕВ алганды.

Акция

Фонд уллу юйюрге юй сюерикди

КъМР-ни Собий фонду Собийланы къорулушуну халкыла аралы кюнине жараланган кезинде декадасын бардырганды.

Бу жол ол фондуны «Юное дарование» деген программасына стипендиантларна удувереннелге беруинде башланганды. Быллай аны саны отузга жетеди. Бу июндан башлап аланы хар бири ай сайын 300 сом ачка алакъадыла.

Алай жашы жалаңда жарык кезилуде къуралмайды. Юсюбоздиге жылда сахарный диабеттен 14 собий арууганы тохташдырылганды. Аланы барысына да,

декаданы чеклериңде, визуальный тест-полоскала берилгенди.

Дагында фонд «Патриот» даяулат организацияла бирге «Собийлере жарык байрам» деген акция бардырганды. Республиканы клиника собий болониданы онкология бөлөмюндеги 18 жашчыкъла бла къызчыкъла къулуна жарык байрам бардырганды. Аладан абданракъларна сауыгъа аудиоплеерле бла дискле, гитче къауумуна уа иллула бла торсионлу китапчыкъла берилгенди.

Собий фонду председатели Светлана Умарованы айтханына керге, шендо ала «Са-

бийлере ки ишлейбиз» деген проектти жашауда бардырыу ююн, ачка излей турадыла.

Он Нартаңда жашаган Гошкынланы ююрлерине юй ишлеуе жараланды. Юйюрге акъыбалыкъ болмагъан он собий ёседи. Аталары уа II-чи группалы инвалидди. Фонд торлю-торлю предпринятиеланы бла организацианлы таматарларна, бу отурлу ишге къошумчулукъ этерлерин тилеп, къаыгъла жибергенди. Къурулушуну бардырыгъа болушлукъ этерге сюйгенде 47-21-87 телефон номер бла сөлешерге болушлукъла.

ЗАЛИМЛАНЫ Залина.

СЕССИЯ

Анатолий Бифов Бахсан шахарны башчысына айырылганды

«Биз Анатолий Жамалович бла зртен бери шагырейбиз, бир оюн болды. Ол, ахшы бизнесмен болгъандан сора да, тоз ниетли, иш кёлло адамды. Алай предпринимательликтеги келиулерине не жаны бла да себеплик этерге керекди. Аланы къоратхандан эсе, къошханлары кёл болушлукъ» — деп белгилегенди Къабарты-Малкъарны Президентини Арсен Канокон Бахсан шахар округну жер-жерли самоуправлененисны Советини Анатолий Бифовну администрацияны башчысына айырыу ююн жыйылган сессиянда.

Сессияны итерме Москвадан, Санкт-Петербурздан, Воронежден, Владикавказдан келген къысханла, къоншу Зольск району келечилери да къатышкандыла. Шахар Советини депутаты Владимир Москаленко Бахсанны администрацияны башчысына конкурс котикагъа келиулерине не жаны бла да себеплик этерге керекди. Аланы къоратхандан эсе, къошханлары кёл болушлукъ» — деп белгилегенди Къабарты-Малкъарны Президентини Арсен Канокон Бахсан шахар округну жер-жерли самоуправлененисны Советини Анатолий Бифовну администрацияны башчысына айырыу ююн жыйылган сессиянда.

«Биз Анатолий Жамалович бла зртен бери шагырейбиз, бир оюн болды. Ол, ахшы бизнесмен болгъандан сора да, тоз ниетли, иш кёлло адамды. Алай предпринимательликтеги келиулерине не жаны бла да себеплик этерге керекди. Аланы къоратхандан эсе, къошханлары кёл болушлукъ» — деп белгилегенди Къабарты-Малкъарны Президентини Арсен Канокон Бахсан шахар округну жер-жерли самоуправлененисны Советини Анатолий Бифовну администрацияны башчысына айырыу ююн жыйылган сессиянда.

Ала Анатолий Бифовну махтагъандыла эмда Президентге тоз сайлау этгени ююн ишлеуе кереклиги белгилгенди. Анатолий Бифов жаны адал болгъанлыкъга, уруну жола улуду деп чертгенди. Ол Бахсан АТП-да

диспетчер болуп ишлеп башлагъан эди. Аскерде къуллукъ этгенди, Сармаковону производство комбинатында заводстволу, бёлюмю таматары, директорну заместители болуп да ишлегенди. «Минерал» ОО-ну генеральный директору, консультант-менеджер болганды. Былтыр октябрьде уа «Альянс» ОО-ну коммерческий директоруна сайланганды. Бийик билими барды. Экономика имулануны мишленностуну сыйлы къуллукъчусуду. Парламентини депутатыды, «Единая Россия» партияны члениди.

Жер-жерли самоуправлененисны Советини онсегиз депутаты Анатолий Бифов Бахсан шахар округну администрацияны башчысына сайланганды, мына ары борчланы да белгилгенди, энди ала жаңгы башчыны ишленгени керге тамамланлыкъларын чертгенди.

Сёз бек алгъа промышленностуну юсюнден барды. Шахарда 12 предприниматдуну бусатгъа команда экиси ишлейди. Коммунальный инфраструктураны ишин тап

халгъа келтирме, суу, жылуу баргъан ыргъылануу жаңгыртгъа керекди, рынокну да шахарны ортасында кетермей жарыккъа тойкоуду, ара транспортта да кемчиликке кёлдоле. Арсен Баширович ол кемчиликкени кетермеге шахарны жаңгы башчысына къолундан келлигине ийанганганы билдиргенди.

Сессия Зольск району келечилерини алгъышлаулары бла башлагъанды. Администрацияны башчысы Анатолий Бифов Зольск району сыйлы гражданине сайланганы билдиргенди эм анга алап «Арт-сидика» жырыкъауу жыллагъан жыры дискни бергенди.

СОЛТАНБЕКЛАНЫ Р.

Къуллукъла салыу

Россей Федерацияны Генеральный прокуроруну 2008 жылда 28-чи майдан буйругу бла Карамурзов Каабек Хаджимуратов КъМР-ни Бахсан району прокуроруну къуллукъла салынганды.

Карамурзов К.Х. 1975 жылда туугъанды, къабартлыды, бийик юрист билими барды. Къабарты-Малкъар къырал университетини бошганды, 1999 жылдан бери быллай къуллукълада ишлегенди: Налчык шахарны прокуратурасында следователь, тамата следователь, бек жууалы ишле жаны бла следователь, Налчык шахарны прокуратурасында тамата болушлукъчусу, МБД-ны, юстицияны процессуалы ишлерине надзорчуну, эту жаны бла бёлюмю эм КъМР-ни прокуратурасыны следстволу управлененисны прокурору, Бахсан шахарны прокуроруну заместители.

Юридиглиди, эки собийли прокуроруну 2008 жылда 28-чи майдан буйругу бла Анышев Алексей Георгиевич Прохладный шахарны прокуроруну къуллукъла салынганды.

Анышев А.Г. 1979 жылда туугъанды, орусуду, Къабарты-Малкъар къырал университетини юрист факультетини бошганды, 2004 жылдан бери быллай къуллукълада ишлегенди: Прохладна район аралы прокуроруну болушлукъчусу, Прохладна район аралы прокуратурасында следователь, Прохладна район аралы прокуроруну болушлукъчусу.

Юридиглиди, жашы барды.

Билли къоюугу

Солду кюнлерибиз кёл болушлукъда

Июньны 7-чи шабаты кюню июнун 13-сюнде, шайрым ююнде, солуркыбу. Алай бла бир бири ызырдандан тёрт солду кюнубоз болушлукъ — 12-чи июндан башлап 15-сине дерги.

СЫЙ БЕРИУ

Халкъын сюйгенди, халкъ да аны сюеди

Жыл сайын 4-июньда Къуылгъаны Къайсынын эгерге, республиканы жамауаты Налчыкде аны эгертеминис къанды жыйылганды. Быллай да алай болганды. Ол позте, аны алмакъыла келесин хурмет этиду.

Быллай жыйылганды санында бек алгъа догери белгили литературовед, профессор Нафиз Джусойтыгъа эгерге тийишликте. Жыл сайына да къармай, ол Цхинвалде (Юг Осетия) жыл сайын келеди Къабарты-Малкъарга — малкъарлы шуву, заки Къайсынын эгертеминис кюнюнде бла туугъан кюнун белгилгенди. Аны себепли сейир тийой эди КъМР-ни Жазычуларыны союзну председатели Созайланы Ахмет сёзю биринчи ачка бергенди.

«Мен уллу шувуну Къайсынын эгерге тийишликте, аны тап этерге кереклигине юсюнден айтханды. Дагыда Къайсынын юсюн-

ден 10-чу томну басмагъа хазырлагъанды, ол аны энциклопедиясын къураргъа оюму болганды да билдирди, сёзон Къайсынын на-Змусу ала бошганды. Белгили аракъ Бетал Тлашкочка сёзю берирден алгъа Созайланы Ахмет ол Къайсын бла къошулукъда 18 жыл жашагъанын айтханды, эгертеминис кюнюнде ала бёлюмде эсе бёлюм тынгылапганды.

«Мен Къайсынын адамчына, поэтика, жамаут эм политика къуллукъчуну уста таякы эди. Кёл торлю болуплада тобегенге анга. Танг атмай базарга баруучу эди, артка уа такси бла келе эди собийлерине дунияны ашын-азыгъын алып. Юй бичмеси аруулу болгъаны себепли. Бек къайсынын ёсдоргенди собийлерини да. Алай хар кимге да жылыу, сёзю, къарамы, эси жетгенди. Бек чомарт, отурлу да адам эди.

Терен акъыллы, адепли, заки да адам эди. Алгъа къарай билгенди. Алим Ке-

ден 10-чу томну басмагъа хазырлагъанды, ол аны энциклопедиясын къураргъа оюму болганды да билдирди, сёзон Къайсынын на-Змусу ала бошганды.

Белгили аракъ Бетал Тлашкочка сёзю берирден алгъа Созайланы Ахмет ол Къайсын бла къошулукъда 18 жыл жашагъанын айтханды, эгертеминис кюнюнде ала бёлюмде эсе бёлюм тынгылапганды.

«Мен Къайсынын адамчына, поэтика, жамаут эм политика къуллукъчуну уста таякы эди. Кёл торлю болуплада тобегенге анга. Танг атмай базарга баруучу эди, артка уа такси бла келе эди собийлерине дунияны ашын-азыгъын алып. Юй бичмеси аруулу болгъаны себепли. Бек къайсынын ёсдоргенди собийлерини да. Алай хар кимге да жылыу, сёзю, къарамы, эси жетгенди. Бек чомарт, отурлу да адам эди.

Терен акъыллы, адепли, заки да адам эди. Алгъа къарай билгенди. Алим Ке-

шоков къара чёнге тошгенде, биринчи Къайсынга келген эдиле анга сёзюм эт деп. Ол а тынгылады, сёкмедди. Артка уа, тегергенди Алимни душманлары къуршангъанлыкъга, кесин алгъа аты, нёртерин къоруулай. Алай керти адам эди. Ююнде къайгылары ала киби, хар баргъан жеринде манга бир сувенир келтире эди. Бек сыйлы затларны саякълайма мен аланы Къайсынын кёзонден, дегенди ол.

Андан сора къабартлы жазычу Сафарбай Хатов, Белпайланы Муталиб эм башкала да сөлешгенди. Муталиб а Къайсынын бир къауум назмусун орус тилге кёчюрюп, аланы да олгъуанды.

КъМкъУ-ну профессору Тетуланни Борсини айтханын да белгилерге тийишлиди.

Азыры 2-чи беттеди.

Суратланы ХОЛЛАПАНЫ Марзият алганды.

«РОССЕЙНИ ЖЕТИ АЙТХЫЛЫКЪ ЖЕРИ» КъМР-ни журналистлери Элбрус жанлыдыла

Бешинчи июнда бизни республикада «КъМР-ни журналистлери Элбрус жанлыдыла» деген ат бла «Россейни жети айтхылкъ жери» конкурсуну суперфиналисте — КъМР-ни баш белгиси алгъа чыгынуна болушлукъ акциясы бардырылганды. Республиканы асламы информатция органыранда ишленгенден 500-ден аслам адам, кесирини мобильный телефонлардан SMS билдирюуе жиберди. Каахса тууланы бек бийик төпеси харларына себеплик этерикди.

КъМР-ни прессасы бек алгъадан окъуна кёл кёлорку къалай баргъанына эсе бурчаланай, аны юсюнден окъулулагъа толу халар айта турганды. Республиканы газеттеде йыкк сайын итолга билдирлиди, телеканалда роллик кёргошлюп, Элбрус жаны болуп кёл кёлороруге дагын чакъырлула этилип турганды. Зольск району жаш тлоосу уа эки жашы пелуанын юсюнден иш жарашдырганды, жергерге телеканалланы зртен сайын жаңгылыкъланы берилеринде аширтире болушлукъ ады.

Кёлле айтханларчына, конкурска къатышуу бизни адаманы патриот сезимлерин ёсдорюуу бла бирге ала къыралны географиясын, аны тамашылын иги билгире, туугъан жерини аруулуугу эм байлыкълары бла ехтемленерча этгенди. Себирлик

жерге Россейде кёлдоле, аланы къайсы бирине да бийик багъа бичерге, аламатха санаргъа болушлукъ, алай регионланы хар бири кесирини тамашалыкълары хорларын сөздиле.

Эгер сапабгъа: <http://www.ruschno.ru> сайтны юсю бла кёл кёлороруге неда SMS-ле жибериге болушлукъ. Аны ююн а сайлагъан жети затны номерлерин, тыйыкъ белгиле салып, 4565 номерге билдирюу бла жибериге болушлукъ. Сёз ююн: 47,1,9,33,22,45,12. SMS билдирюну багъасы 8 сомду.

Финалгъа чыгъгъанына SMS номерлери бла басмалайык: Элбрус-47, Долная Гейзеров-1, Байкал-9, Новосибирский зоопарк-10, Заповедник «Стобы»-12, Тобольский кремль-15, Кунгурская пещера-22, Нижегородский кремль-24, Петергоф-29, Кирилло-Белозерский монастырь-33, Стопы вышвыривания на плато Мань-Пу-Нер-34, Собор Василия Блаженного-38, Крепость «Вознушки»-43, Мамаяев Курган и статуя Родины Матери-45. Кёл кёлороруге 10-чу июнда тоуде бошалдыла. Аланы итоллары уа 12-чи июнда Москвада Къызыл майданда Россейни кюню белгиленген заманда ачыкъ этиликди.

Элбрус ююн кёл кёлороймай Марина ХАЛОПА.

Кюнле терк кетедиле

Хурметли жамаут!

2008 жылны экинчи жарымына «Заман» газетге жазыму бошаргъа айдан аз къалганды. Сиз алмакъ бу магъанла жушуну тамамалай тура эсегиз, ама табыгъа да, поэтча атангъысы. Бизни ама къызыгъа керге, жангыз мидлет газетибизге жазыду — ХАР ТАУАУ ЮЙЮРЮНУ СЫБЫН КЕРГӨЗТӨГЕН ИШДИ.

Жазымуна багъасы — 356 сом 10 капекди.

Газетин редколлегиясы.

Бизни индексибиз - 51532

